

Andrzej Kokowski

Masłomęcz, st. 15, gm. Hrubieszów,
woj. zamojskie, AZP 88-94/80

Informator Archeologiczny : badania 31, 146-147

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kulturowe, zalegające pod piaszczystym humusem (około 30 cm), były zróżnicowane: 1 — w części zachodniej badanego terenu zalegała warstwa brązowoszara i brązowożółta, piaszczysta (około 10-25 cm); 2 — w części wschodniej warstwa szara i żółtoszara, piaszczysto-ilasta, zwarta (około 10-20 cm); 3 — w części południowej słabo wykształcona warstwa brązowożółta (około 3-10 cm). Calec był piaszczysty i piaszczysto-ilasty. Materiały kultury przeworskiej, kultury wielbarskiej i kultury łużyckiej odsłaniano we wszystkich warstwach, natomiast zabytki kultury trzcinieckiej głównie w warstwie 2 i 3. Pojedyncze fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej znaleziono tylko w humusie. Odsłonięto 342 obiekty: trzy owalne, głębokie jamy z obstawą kamienną (wapienniki ?), jedno głębokie palenisko z rusztem drewnianym na dnie, dwa płytkie, prostokątne paleniska z brukiem kamiennym, kilka rozległych, płytkich obiektów interpretowanych jako chaty, trzy glinianki wypełnione sezonowaną gliną, dwa duże skupiska jam posłupowych oraz liczne jamy zasobowe i nieokreślone. Zespół masowych materiałów zabytkowych składał się z około 2100 fragmentów ceramiki, około 110 kg polepy, narzędzi i półproduktów kamiennych oraz kości zwierzęcych. Zabytki wydzielone to: grot żelazny (długości 13,5 cm), brązowy kabłąk z końcówką zwiniętą w uszko z jednej strony i zakończony szpilą z drugiej (długości 13 cm), 7 fragmentów przedmiotów żelaznych oraz płaskokulisty przęślik ceramiczny.

Badania będą kontynuowane.

MASŁOMĘCZ st. 15, gm. Hrubieszów, woj. zamojskie, AZP 88-94/80

- cmentarzysko birytualne grupy masłomęckiej kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez prof. Andrzeja Kokowskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Osiemnasty sezon badań. Finansowane przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Rozpoznano 3,75 ara powierzchni stanowiska, z czego 1,5 ara przypadło na dokończenie prac ubiegłorocznych.

Badania miały charakter systematycznych prac badawczych.

Prace eksploracyjne prowadzono w obrębie 24 grobów. Odnotowano obecność jedynie ludzkich pochówków, jamowych bezpośrednich i trumiennych, jedno- i wieloosobniczych, w których znajdowały się szczątki kobiece i dziecięce, generalnie bardzo bogato wyposażone w dary grobowe (m.in.: naczynia gliniane, grzebienie, amulety, zapinki, szpile, sprzączki, igły, paciorki szklane i bursztynowe). W sumie na stanowisku zadokumentowano dotychczas 472 groby. Najciekawszym odkryciem wydaje się być grób nr 427. W stropie jama grobowa posiadała zarys prostokąta i wymiary 4,5m x 1,8m, a jej spąg odnotowano na głębokości 2,4 m gdzie znajdowała się trumna wykonana z kłody. Zmarłą ułożono na wznak ze skrzyżowanymi w kostkach nogami (jakby spętanymi). Za głową znajdowała się wielka misa wykonana na kole garncarskim i ręcznie lepiące naczynie. Z boku położono zabitego ptaka i drewnianą kasetę okuwaną aplikacjami z brązu i żelaza. Ponadto przy zmarłej znaleziono srebrną zapinkę, naszyjnik z paciorków szklanych i bursztynowych, kilka przęślików, grzebień z poroża i igielnik z ptasiej kości. Na wieku trumny ustawiono najprawdopodobniej 2 lub 3 naczynia drewniane, łączone żelaznymi nitami. W zasypisku jamy grobowej odnotowano obecność drewnianych i kamiennych elementów konstrukcyjnych, które prawdopodobnie tworzyły otwarty szyb nad grobem. Po pewnym czasie w tym szybie pochowano mężczyznę. Godnym szczególnej uwagi jest także pochówek i jego wyposażenie znalezione w grobie nr 460. Odkryto tu jedynie czaszkę dziecka ze stojącymi przy niej dwoma naczyniami (dzbanek i waza) oraz naszyjnikiem złożonym z ornamentowanych paciorków szklanych i bursztynowego wisiorka. Pod czaszką odsłonięto fibulę miedzianą w kształcie ptaka. Jeszcze kilka innych grobów zawierało ciekawe inwentarze; pochówek kobiecy z grobu nr 461 posiadał dwie srebrne fibule typu ZG 149 i A 241 z podwójną sprężyną oraz esowatą klamerkę ze srebra, dwa paciorki zwijane ze srebrnego drutu i kościany grzebień, a w grobie nr 465 obok naszyjnika ze szklanych paciorków odkryto fibulę typu A 127 z wysoką pochewką, wykonaną ze srebra.

Dokumentacja powykonawcza z badań znajduje się PSOZ w Zamościu, a materiały zabytkowe zdeponowano w Instytucie Archeologii UMCS w Lublinie i Muzeum w Zamościu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. III, 1998 r.

Badania będą kontynuowane.

Miechowice, st. 4a, gm. Brześć Kujawski, woj. wrocławskie - patrz: neolit

Mikorowo st.8, gm. Czarna Dąbrówka, woj. słupskie - patrz: wczesne średniowiecze

Mistrzewice Nowe, st. 4, gm. Młodzieszyn, woj. skierniewickie - patrz: środkowa i późna epoka brązu

MOKRA, st. 8, gm. Miedźno, woj. częstochowskie, AZP 83-46/59

- cmentarzysko kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich i wczesna faza okresu wędrówek ludów)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez dr. Marcina Biborskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 405 m².

Wyeksplorowano łącznie 69 grobów ciałopalnych, popielnicowych i jamowych, w tym 19 zniszczonych częściowo przez orkę leśną a częściowo przez wkopy rabunkowe. Zinventaryzowano 259 zabytków wydzielonych, 124 pozycje inwentarzowe ceramiki i 79 pozycji materiałów kostnych. Chronologicznie większość zabytków związana jest z młodszą i końcową fazą późnego okresu rzymskiego, ale także z początkami okresu wędrówek ludów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

MŚCIWOJÓW, st. 14, gm. loco, woj. legnickie, AZP 81-21/64

- osada kultury łużyckiej (V okres epoki brązu - okres halsztacki)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich)
- osada wczesnośredniowieczna (VIII-IX w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone od kwietnia do września przez dr. Jerzego Romanowa. Finansowane przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych oraz Dział Inwestycji i Zamówień Publicznych w Legnicy. Przebadano powierzchnię około 1,8 ara.

Badania związane były z budową Zbiornika Wodnego „Mściwojów”. Rozpoznano ziemianki i półziemianki, budynki o konstrukcji słupowej, różnego rodzaju obiekty gospodarcze i produkcyjne. Do najciekawszych należą: piec do wypału wapna datowany na okres przedrzymski i studnia z zachowanymi resztkami drewnianej cembrowiny, datowana na IV w n.e. Odsłonięto dwa groby ciałopalne z tego samego okresu. Ponadto odkryto kilkanaście kotlinek – dymarek do produkcji żelaza, datowanych głównie na okres rzymski i wczesne średniowiecze.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Miedzi w Legnicy.

Badania nie będą kontynuowane.

MUNTOWO, st. XIX, gm. Mrągowo, woj. olsztyńskie, AZP 22-70

- osada kultury bogaczewskiej z fazy B₂/C₁ i i późnego okresu wpływów rzymskich
- osada wczesnośredniowieczna z IX-XII wieku

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Pawła Szymańskiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego. Pierwszy sezon badań.

Stanowisko zostało odkryte podczas poszukiwań powierzchniowych prowadzonych w połowie lat siedemdziesiątych. Podczas powierzchniowych badań weryfikacyjnych wiosną 1996 roku natrafiono na naruszone przez orkę obiekty z ceramiką kultury bogaczewskiej, co zadecydowało o podjęciu badań wykopaliskowych.

Materiał pozyskany w trakcie prac pozwala przyjąć, że osiedle w Muntowie było zamieszkane u schyłku wczesnego okresu rzymskiego i w późnym okresie rzymskim.